

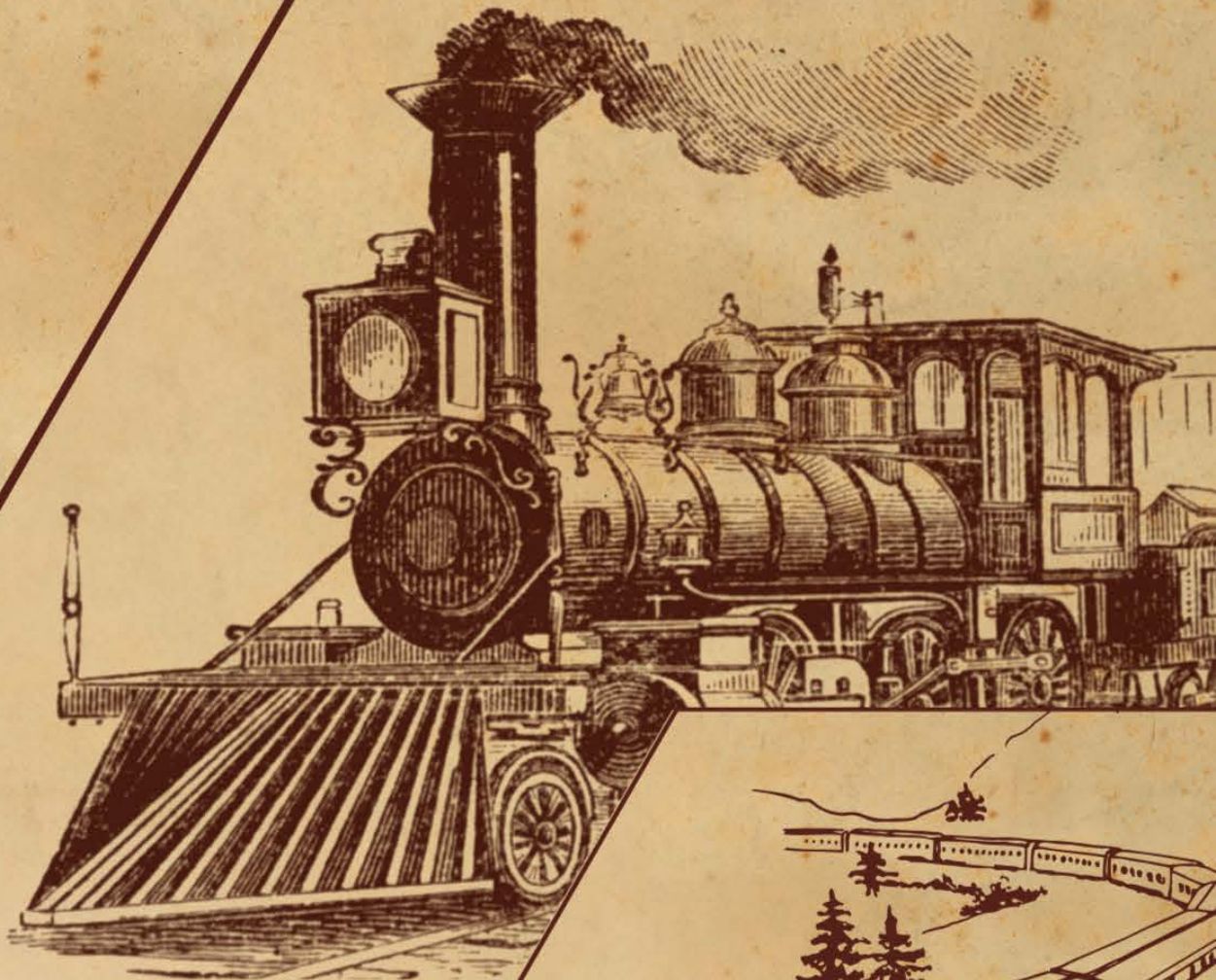
Наукові перспективи
Видавнича група

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ У СУЧАСНІЙ

НАУЦІ

№ 3(45)

2026

*Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління
Науковий парк Національного Авіаційного Університету*

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

«Актуальні питання у сучасній науці»

№ 3(45) 2026

Київ – 2026

*Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration
Scientific Park of the National Aviation University*

within the work of the Publishing Group "Scientific Perspectives"

*«Current issues in modern
science»*

№3(45) 2026

Kyiv – 2026

«Актуальні питання у сучасній науці»: журнал. 2026. № 3(45) 2026. С. 2200.

Свідоцтво про державну реєстрацію Серія Серія КВ № 25116-15056Р.

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із з права (спеціальність - 081 Право), економіки (спеціальність - 076 Підприємництво та торгівля), педагогіки (спеціальність - 014 Середня освіта) та державного управління (спеціальність - 281 Публічне управління та адміністрування).

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2023 № 185 журналу присвоєно категорію "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія)

Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління (Рішення від 11.03.2026, № 6/3-26)

Згідно Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН України від 15.01.2018 № 32, повнотекстовий доступ до наукових статей журналу представлений на платформі «Наукова періодика України» в Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського НАН України та в Національному репозитарії академічних текстів

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), Міждержавної гільдії інженерів консультантів, громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання»

Журнал публікує оригінальні дослідницькі та оглядові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів економічних перетворень, бізнесу, адміністрування та права для їх інтеграції у європейський, світовий науковий простір

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Головний редактор:

Романенко Євген Олександрович - доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, полковник Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, Президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Україна)

Редакційна колегія:

- ✓ **Абуселідзе Георгій** - завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Грузія)
- ✓ **Азарова Анжеліка Олексіївна** - кандидат технічних наук, професор, Відмінник освіти, професор Міжнародної кадрової академії, професор кафедри менеджменту та безпеки інформаційних систем, Вінницький національний технічний університет (Україна)
- ✓ **Андріяш Вікторія Іванівна** - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Чорноморського національного університету імені Петра Могили, (Україна)
- ✓ **Бадрі Гечбаія** - доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Батумського державного університету ім. Шота Руставелі (Грузія)
- ✓ **Бельська Тетяна Валентинівна** - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та економіки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського (Україна)
- ✓ **Бондар-Підгурська Оксана Васиївна** - доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», (Україна)
- ✓ **Весоловська Марія Кімсанивна** - доктор філософії (PhD) з публічного управління та адміністрування, доцент кафедри менеджменту організації Інституту економіки і менеджменту Національного університету «Львівська політехніка» (Україна)

14. Halaris, C., Magoutas, B., Papadomichelaki, X., & Mentzas, G. (2007). Classification and synthesis of quality approaches in e-government services. *Internet Research*, 17(4), 378–401.
15. Hall, D., & Nguyen, T. A. (n.d.). Economic benefits of public services. *Real-World Economics Review*. <https://rwer.wordpress.com/comments-on-rwer-issue-no-84/>
16. Huang, Z., & Bwoma, P. O. (2003). An overview of critical issues of e-government. *Issues in Information Systems*, 4(1), 164–170.
17. Ibidapo, T. A. (2022). Dynamics of quality. In *Management for professionals* (pp. 433–471). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-031-04192-1_19
18. Janowski, T., Estevez, E., & Baguma, R. (2018). Platform governance for sustainable development: Reshaping citizen–administration relationships in the digital age. *Government Information Quarterly*, 35(4), S1–S16. <https://doi.org/10.1016/j.giq.2018.09.002>
19. Khairul Islam, M., Ya, C., & Sultana, S. (2025). E-government impact on sustainable development goals (SDGs): A bibliometric insight. *Social Sciences & Humanities Open*, 12, 101743. <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2025.101743>
20. Kozuch, B., & Sienkiewicz-Małyjurek, K. (2024). *Trust and digital transformation in the public sector*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781032678849>
21. Liou, K. T. (2024). Applying organizational change strategies in government agencies: Lessons from the Chinese government reform. *Chinese Public Administration Review*, 15(2), 75–89. <https://doi.org/10.1177/15396754241228528>
22. López-López, V., Iglesias-Antelo, S., Vázquez-Sanmartín, A., Connolly, R., & Bannister, F. (2018). e-Government, transparency, and reputation: An empirical study of Spanish local government. *Information Systems Management*, 35(4), 276–293. <https://doi.org/10.1080/10580530.2018.1503792>
23. MacLean, D., & Titah, R. (2022). A systematic literature review of empirical research on the impacts of e-government: A public value perspective. *Public Administration Review*, 82(1), 23–38. <https://doi.org/10.1111/puar.13413>
24. Purnamasari, R., Hasanudin, A. I., Zulfikar, R., & Yazid, H. (2025). Technological infrastructure and financial resource availability in enhancing public services and government performance: The role of digital innovation adoption in Indonesia. *Social Sciences & Humanities Open*, 11, 101621. <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2025.101621>
25. Sagarik, D., Chansukree, P., Cho, W., & Berman, E. (2018). e-Government 4.0 in Thailand: The role of central agencies. *Information Polity*, 23(3), 343–353. <https://doi.org/10.3233/IP-180006>
26. Tangi, L., Rodriguez Müller, A. P., & Janssen, M. (2025). AI-augmented government transformation: Organisational transformation and the sociotechnical implications of artificial intelligence in public administrations. *Government Information Quarterly*, 42(3), 102055. <https://doi.org/10.1016/j.giq.2025.102055>
27. Zyzak, B., Sienkiewicz-Małyjurek, K., & Jensen, M. R. (2024). Public value management in digital transformation: A scoping review. *International Journal of Public Sector Management*, 37(7), 845–863. <https://doi.org/10.1108/IJPSM-02-2024-0055>

Дата першого надходження статті до видання: 26.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 12.03.2026

УДК 027:004:001.89

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-3\(45\)-327-337](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-3(45)-327-337)

Григоревська Олена Вікторівна докторка наук із соціальних комунікацій, старша наукова співробітниця, професорка кафедри інформаційних комунікацій, Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0002-2099-0000>

Терещенко Наталія Миколаївна кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри інформаційних комунікацій Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0003-3583-0701>

ЦИФРОВИЙ СЕРВІС СУЧАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ У ЗАКОНОДАВЧОМУ ТА ДОСЛІДНИЦЬКОМУ ВИМІРАХ

Анотація. Мета статті – комплексний аналіз законодавчого і дослідницького забезпечення практичної реалізації розвитку цифрових сервісів академічних та публічних бібліотек України. Методологія дослідження базується на застосуванні загальнонаукових та спеціальних методів пізнання, зокрема системного та соціокомунікаційного підходів, методів аналізу і синтезу, узагальнення результатів дослідження.

Наукова новизна статті полягає в розширенні уявлень про сучасний стан та перспективи розвитку інформаційних ресурсів та цифрових сервісів бібліотек України, їхню модернізацію як складника і наслідку цифрової трансформації суспільства.

Системний аналіз законодавчого забезпечення процесів формування інформаційних ресурсів та надання послуг, у тому числі реалізації цифрових сервісів бібліотек, засвідчив, що закони України «Про цифровий контент та цифрові послуги» (2023), «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (1995) та Стратегія розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» (2016) заклали основи для унормування та розвитку цифрових сервісів, проте потребують перегляду. В контексті набуття цифрових компетентностей фахівцями та користувачами цифрових сервісів основоположними документами є «Опис рамки цифрової компетентності для громадян України 2021» (2021) та «Проект рамки цифрової компетентності бібліотечного працівника» (2024).

На підставі отриманих результатів дослідження, можна говорити про різну векторність цифрових сервісів публічних і наукових бібліотек, що підтверд-

жується їхнім спрямуванням на забезпечення потреб різної цільової аудиторії, різним ступеням упровадження ІКТ, виконанням різних державницьких завдань тощо. Загалом, впровадження цифрових сервісів, у тому числі, мобільних додатків у роботу українських бібліотек сприяє модернізації бібліотечної справи в цілому, підвищенню доступності її послуг та збільшенню залученості різних груп користувачів до соціокультурних, освітніх та громадських процесів і проєктів. І як підсумок - змінює ландшафт бібліотечного простору. Перспективами досліджень вважаємо вивчення долучення технологій штучного інтелекту для розвитку пошукових систем бібліотек та цифрового сервісу загалом.

Ключові слова: бібліотечний простір, електронна бібліотека, користувач бібліотеки, модернізація, наукова бібліотека, публічна бібліотека, цифрова компетентність, цифровізація, цифровий сервіс.

Olena Hryhorevska Doctor of Sciences in Social Communications, Senior Research, Professor of the Department of Information Communications, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0002-2099-0000>

Nataliia Tereshchenko, Candidate of Pedagogical Science, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Information Communications Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0003-3583-0701>

DIGITAL SERVICES OF A MODERN LIBRARY: LEGISLATIVE AND RESEARCH DIMENSIONS

Abstract. The article aims to provide a comprehensive analysis of the legislative and research framework for the implementation and development of digital services in academic and public libraries in Ukraine. The research is based on a combination of general and specialized scientific methods, specifically systemic and socio-communicative approaches, methods of analysis and synthesis, and the generalization of research findings.

The scientific novelty of the article lies in expanding the understanding of the current state and development prospects of information resources and digital services of Ukrainian libraries, their modernization as a component and consequence of the digital transformation of society.

A systematic analysis of the legislative support for the processes of forming information resources and providing services, including the implementation of digital library services, showed that the laws of Ukraine “On Digital Content and Digital Services” (2023), “On Libraries and Librarianship” (1995) and the Strategy for the

Development of Libraries for the Period Until 2025 “Qualitative Changes in Libraries to Ensure Sustainable Development of Ukraine” (2016) laid the foundations for the standardization and development of digital services, but require revision. In the context of acquiring digital competencies by specialists and users of digital services, the fundamental documents are the “Description of the Digital Competence Framework for Citizens of Ukraine 2021” (2021) and the “Draft of the Digital Competence Framework for a Librarian” (2024).

Based on the research findings, it can be concluded that public and academic libraries exhibit different vectors in their digital services. This is evidenced by their focus on the needs of distinct target audiences, varying levels of ICT implementation, and the fulfillment of diverse national objectives. Overall, the integration of digital services, including mobile applications, into the operations of Ukrainian libraries contributes to the modernization of librarianship as a whole, increasing the accessibility of services and enhancing the engagement of various user groups in sociocultural, educational, and civic processes and projects. Consequently, this transforms the landscape of the library space. Future research prospects include studying the integration of artificial intelligence technologies to enhance library search engines and digital services.

Keywords: library space, electronic library, library user, modernization, scientific library, public library, digital competence, digitalization, digital service.

Постановка проблеми. Цифровізація стала основним трендом розвитку суспільства у першій чверті ХХІ століття, трендом який поширюється на усі сфери життєдіяльності громадян, зокрема освіту та дослідження, творчість та дозвілля, бізнес, комунікації та управління. Важливим складником державного управління стає підтримка цифровізації державних послуг в Україні, у тому числі публічних послуг і сервісів. Бібліотечно-інформаційна сфера також розвивається під впливом цифровізації, а розвиток цифрових сервісів може на сьогодні розглядатися як істотний складник та результат модернізації різних ланок діяльності сучасної бібліотеки та її інформаційного простору у цілому. Проте, на нашу думку, існує істотна різниця між цифровими сервісами публічних і наукових бібліотек, що пояснюється їхнім спрямуванням на забезпечення потреб різної цільової аудиторії, різним ступеням застосування інформаційних та комунікаційних технологій, виконанням різних типів завдань, що покладаються на них державою. Ще одним фактором, який впливає на ефективність застосування цифрових сервісів, є рівень цифрової компетентності персоналу, який забезпечує надання сервісних послуг та рівень цифрової компетентності споживачів сервісних послуг.

Публікація є частиною реалізації НДР кафедри інформаційних комунікацій Київського столичного університету імені Бориса Грінченка «Цифрові проекти у

підготовці здобувачів вищої освіти спеціальностей В1 та В13: теоретико-методологічний і практичний аспекти».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У дослідженні враховано методологічні підходи до реалізації публічними бібліотеками України підтримки цифровізації державних послуг, представлені О. Бруй, Т. Козицькою, Г. Мацієвською, С. Моїсєєвою та І. Шевченко у практичному посібнику «Бібліотеки — Хаби цифрової освіти» [1]. Проаналізовано погляд на розвиток цифрових комунікацій та сервісів публічних бібліотек В. Бондаренко [2], А. Плахтій [3], І. Яреми [4].

Шляхи інтеграції європейських наукових бібліотек до цифрового інформаційного простору та розвиток цифрових сервісів, орієнтованих на потреби академічної спільноти розглянуто на підставі іспанського, польського та литовського досвіду, представленого у публікаціях О. Політової та О. Григоревської [5], О. Воскобойнікової-Гузєвої та Н. Терещенко [6]. Досвід власне українських бібліотек ЗВО розкрито у публікаціях Ю. Горбаня та Н. Гайсинюк [7], А. Ржеуського, Н. Кунанець та В. Добровольської [8]. Важливим джерелом консолідованої інформації щодо реалізації цифрових проєктів та сервісів бібліотек України стали публікації М. Макарової [9], О. Політової [10], колективна робота фахівців Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського «Інноваційні бібліотечні наукові ресурси, цифрові колекції та сервіси у розвитку дослідницької інфраструктури» (2024) [11].

В аспекті розвитку відповідних цифрових компетентностей засобами формальної та неформальної освіти автори спираються на власні пропередні дослідження – О. Григоревська [12], Н. Терещенко [13] та визначені державою рамки цифрових компетентностей [14, 15].

Мета статті – комплексний аналіз законодавчого і дослідницького забезпечення розвитку цифрових сервісів академічних та публічних бібліотек України.

Виклад основного матеріалу. Системний аналіз законодавчого забезпечення процесів формування інформаційних ресурсів та надання послуг, у тому числі реалізації цифрових сервісів бібліотек, засвідчив, що закони України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (1995) [16] та «Про цифровий контент та цифрові послуги» (2023) [17], Стратегія розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» (2016) [18] заклали основи для унормування та розвитку цифрових сервісів. Прогнозуючи розвиток бібліотечно-інформаційної сфери країни з 2016 по 2025 рр., розробники Стратегії розвитку бібліотечної справи заклали декілька напрямів удосконалення діяльності бібліотек, які мали б сприяти розвитку цифрових послуг і сервісів. Зокрема з удосконалення нормативно-правової бази, яка стосується діяльності бібліотек, та модернізації матеріально-технічної та

інформаційно-технологічної інфраструктури бібліотек [18]. Закон України «Про цифровий контент та цифрові послуги» (2023) визначає цифрові послуги як «послуги, що надають можливість споживачам створювати, обробляти, зберігати та поширювати дані у цифровому форматі або отримувати доступ до таких даних» [17]. До цифрових послуг належать, зокрема, хмарні сервіси, соціальні мережі, сервіси потокового відео. У законодавчому вимірі формування та реалізація цифрових послуг академічних та публічних бібліотек України не розрізняється, проте обидва типи бібліотек виконують відповідні до вищезазначеного визначення види робіт з формування цифрових ресурсів, їхнього збереження або поширення, надання доступу користувачам тощо. Формування цифрових ресурсів та надання цифрових сервісів потребують від учасників цих процесів, окрім іншого, і відповідних компетентностей. У контексті набуття цифрових компетентностей фахівцями та користувачами цифрових сервісів основоположними документами є розроблені за сприяння Міністерства цифрової трансформації України «Опис рамки цифрової компетентності для громадян України 2021» (2021) [14] та «Проект рамки цифрової компетентності бібліотечного працівника» (2024) [15], схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України «Концепція розвитку цифрових компетентностей» (2021) [19].

Прикладом якісної співпраці публічних бібліотек в реалізації державних підходів до розвитку цифрових компетентностей громадян є проєкт «Цифрові, інклюзивні, доступні: підтримка цифровізації державних послуг в Україні», який впроваджується ВГО «Українська бібліотечна асоціація» і Програмою розвитку ООН (ПРООН) в Україні за фінансової підтримки Швеції. Практичний посібник, який супроводжує усі напрямки діяльності публічних бібліотек як хабів цифрової освіти, містить окремий розділ «Цифрові послуги та сервіси», де визначено перелік основних та додаткових послуг Хаба цифрової освіти у бібліотеці. Послуги і сервіси Хаба поділяються на навчальні послуги; інформаційно-консультативні, довідкові послуги; послуги доступу; послуги створення цифрового контенту [1, с. 35]. До опису кожної з послуг додається також опис методики її створення та форми надання, особливості використання технічного та програмного забезпечення.

З дослідницької точки зору ми поділяємо позицію авторів посібника «Бібліотеки - Хаби цифрової освіти» щодо розмежування понять «бібліотечна послуга» і «бібліотечний сервіс». Бібліотечну послугу розглядають як конкретний результат бібліотечного обслуговування, що задовольняє конкретну потребу користувача бібліотеки. А бібліотечний сервіс визначається з «позицій читачецентризму та клієнтоорієнтованості і передбачає спрямування зусиль бібліотекаря на вирішення проблем користувачів, а також включає піклування про користувачів, створення для них усіх можливостей, що забезпечать

задоволення потреб у найдосконаліший спосіб, дозволять користувачеві бібліотеки відчувати себе важливим і спонукатимуть повертатися до бібліотеки знову і знову» [1, с. 32-34]. Автори посібника пропонують розглядати сервісну діяльність як свого роду надбудову над основною діяльністю з надання послуг, а під «сервісами» розуміти таку форму обслуговування, що дозволяє користувачеві максимізувати задоволення від отримання послуги, а бібліотекарю - від її надання. І розвиватися сервісну діяльність має з урахуванням вимог різних цільових аудиторій, за умов стандартизації сервісу та встановлення чітких правил для надавачів послуг та їхніх споживачів. Ці вимоги мають стосуватися і цифрового сервісу бібліотеки.

У дослідницькому вимірі проблематика цифрових сервісів сучасної бібліотеки розглядається у кількох форматах. По-перше, це дослідження тенденцій розвитку цифрових сервісів, переважно академічних бібліотек, включаючи досвід і перспективи застосування в науковому та освітньому процесах, як у колективній публікації «Інноваційні бібліотечні наукові ресурси, цифрові колекції та сервіси у розвитку дослідницької інфраструктури» (2024) [11]. Такий тип досліджень доповнюють публікації, наприклад багатовекторного аналізу послуг ЗВО в період карантину та воєнного стану. Аналіз включає такі складники цифрового сервісу як віддалений доступ до інформаційних ресурсів, зокрема й електронної бібліотеки, електронну доставку документів, онлайн консультації, віртуальні довідки, онлайн заняття для користувачів бібліотеки [8].

Більш конкретизований підхід реалізується у публікаціях, де предметом аналізу виступають окремі академічні бібліотеки, особливо закордонні, досвід яких з розвитку цифрових ресурсів і сервісів є корисним для українського інформаційного простору. Так у публікації О.Політової та О.Григоревської на прикладі бібліотеки Університету Хайме I (Іспанія) проаналізовані складники, які забезпечили успішну інтеграцію академічної бібліотеки до цифрового інформаційного простору. Особлива увага приділена цифровим сервісам, «що включають створення та доступ до власних і партнерських цифрових колекцій, розвиток цифрової комунікації, створення цифрового контенту, діяльність з науково-методичного супроводу дослідницького, студентського та викладацького секторів» [5, с. 226].

Іншим напрямком досліджень є тематичні, де головна увага приділена певному сервісу, наприклад мобільним додаткам, або ж сфері застосування сервісу. Так у 2010-х роках у фокусі уваги дослідників були сервісні можливості публічних бібліотек у розвитку електронного урядування або ж розвиток доступу громадян до офіційної інформації, що на сьогодні реалізується всіма типами бібліотек. Тематика розробки та використання бібліотеками мобільних додатків є актуальною для українських бібліотек. Як зазначається у публікації В. Бондаренко, «наразі зарубіжні бібліотеки створюють додатки переважно двох

видів: загальнобібліотечний додаток, який дає змогу отримати загальну інформацію про бібліотеку, а також скористатися пошуком в електронному каталозі та послугами особистого кабінету; тематичний (колекційний) додаток, такі додатки присвячуються важливим пам'ятним датам, історичним подіям, видатним постатям, цінним національним ресурсам і створюються з метою популяризації національного культурного надбання, вони є складовою системи реалізації політики пам'яті, тим самим формуючи маркери національної ідентичності" [2]. Отже, проблематика розвитку цифрових послуг відбивається у різних напрямках – від персоналізації бібліотечних послуг, яка розкривається через визначення ролі соціальних мереж, відеоконтенту та цифрових виставок до ролі і значення мобільних додатків у бібліотечно-інформаційному обслуговуванні користувачів. Окрім того, цифрові сервіси можуть вивчатися як складники розвитку цифрового медіапростору бібліотеки ЗВО [7] або ж у контексті застосування цифрових комунікацій у діяльності публічних бібліотек України [4].

Важливим аспектом ефективності надання цифрових сервісів є розвиток відповідних цифрових компетентностей бібліотечних фахівців засобами формальної та неформальної освіти. У схваленій Кабінетом міністрів України у 2021 р. «Концепції розвитку цифрових компетентностей» під цифровою компетентністю розуміється «динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, інших особистих якостей у сфері інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність із використанням таких технологій» [19]. Вироблення рамок цифрової компетентності бібліотечного працівника (2024) [15] створило чіткі орієнтири для підвищення кваліфікації фахівців, що вже здійснюють відповідну практичну діяльність. Питання розвитку цифрових та аналітичних компетентностей різнобічно досліджуються фахівцями багатьох сфер, проте особливого значення формування таких компетентностей набує для здобувачів спеціальності «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа». Вони є пріоритетними для їх подальшої професійної реалізації як конкурентних фахівців інформаційної діяльності та надання цифрових сервісів [12, 13 та ін.].

Висновки. Системний аналіз законодавчого забезпечення процесів формування інформаційних ресурсів та надання послуг, у тому числі реалізації цифрових сервісів бібліотек, засвідчив, що закони України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (1995), «Про цифровий контент та цифрові послуги» (2023) та Стратегія розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» (2016) заклали основи для унормування та розвитку цифрових сервісів. Проте зазначені документи потребують перегляду з урахуванням реалій цифрової трансформації

суспільства, змін в інформаційному та медіапросторі сучасної бібліотеки. Результати аналізу дослідницького виміру засвідчують різновекторність цифрових сервісів публічних і наукових бібліотек, що підтверджується їхнім спрямуванням на забезпечення потреб різної цільової аудиторії, різним ступеням впровадження інформаційних і комунікаційних технологій, виконанням різних державницьких завдань тощо. Загалом, впровадження цифрових сервісів, у тому числі, мобільних додатків у роботу українських бібліотек сприяє модернізації бібліотечної справи в цілому, підвищенню доступності її послуг та збільшенню залученості різних груп користувачів до соціокультурних, освітніх та громадських процесів і проєктів. І як підсумок - змінює ландшафт бібліотечного простору, виводячи сучасну бібліотеку поза межі її фізичного простору. Перспективами досліджень вважаємо вивчення долучення технологій штучного інтелекту для розвитку пошукових систем бібліотек та цифрового сервісу загалом.

Література:

1. Бібліотеки - Хаби цифрової освіти : практичний посібник / автори-укладачі: О.Бруй, Т.Козицька, Г.Мацієвська, С.Моїсєєва, І.Шевченко ; заг. ред. Я.Сошинської ; ВГО Українська бібліотечна асоціація ; Проєктпідтримки Дія. - Електрон. вид. - Київ: ВГО Українська бібліотечна асоціація, 2023. - 116 с.
2. Бондаренко. В. Мобільні додатки в бібліотечній практиці: зарубіжний досвід та вітчизняні реалії / В. Бондаренко // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2016. Вип. 43. С. 382-407. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0000001684>
3. Плахтій. А. Бібліотечні сервіси електронного урядування: зарубіжний досвід. /А. Плахтій // Бібліотечний вісник. - 2019. - 4. - С. 3-11.
4. Ярема І. Цифрові комунікації як інструмент інноваційної діяльності публічних бібліотек України / І. Ярема // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. - 2022. - № 10. - С. 49–59. DOI: 10.31866/2616-7654.10.2022.269461
5. Політова О. А. Інформаційні продукти і послуги університетської бібліотеки: іспанський досвід / О.А. Політова, О.В. Григорєвська // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. - 2024. - Вип. 72.- С. 41-57.
6. Воскобойнікова-Гузєва О.В. Вектори стратегічного розвитку наукових бібліотек закладів вищої освіти України, Литви, Польщі / О.В. Воскобойнікова-Гузєва, Н.М. Терещенко // Науково-педагогічні студії. – 2021. - Вип. 5. - С. 145-160.
7. Горбань Ю. Цифровий медіапростір сучасної бібліотеки закладу вищої освіти: трансформація ролі та функцій / Ю. Горбань, Н. Гайсинюк // Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері. - 2023. - № 6 (1). - С. 32–42. DOI: 10.31866/2617-796X.6.1.2023.283937
8. Ржеуський А. В. Інформаційне обслуговування користувачів бібліотек технічних закладів вищої освіти України в умовах карантину та воєнного стану: порівняльний аналіз / А.В. Ржеуський, Н.Е. Кунанець, В.В. Добровольська // Бібліотекознавство. Документознавство.

во. Інформологія. - 2022. - № 2. - С. 57–65. – Режим доступу: <https://journals.uran.ua/bdi/article/view/263973> <https://doi.org/10.32461/2409-9805.2.2022.263973>

9. Макарова М. Цифрові проекти у бібліотечній сфері України / М. Макарова // Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері. – 2024. - 7,(1)1. – С. 123-138. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dpitsca_2024_7_1_12

10. Політова О.А. Використання цифрових проєктів бібліотек та архівів у процесі підготовки фахівців інформаційної сфери: огляд джерел / О.А. Політова // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. - 2025. - № 16. - С. 260–275.

11. Інноваційні бібліотечні наукові ресурси, цифрові колекції та сервіси у розвитку дослідницької інфраструктури: аналітична записка. - Київ, 2024. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0005011>

12. Григоревська О. Розвиток цифрової компетентності майбутніх інформаційних фахівців / О. Григоревська // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. - 2025. - №16. – С. 176–190. <https://doi.org/10.31866/2616-7654.16.2025.348142>

13. Терещенко Н.М. Проблеми формування мадіаналітичної компетентності у майбутніх фахівців інформаційно-комунікаційної сфери / Н.М. Терещенко // Наукові інновації та передові технології. - 2025. - №2(42). - С. 1699-1709. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-2\(42\)-1699-1709](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-2(42)-1699-1709)

14. Міністерство цифрової трансформації України. Опис рамки цифрової компетентності для громадян України. - 2021. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/news_post/2021/3/mintsifraoprilyudnyue-ramku-tsifrovoi-kompetentnosti-dlya-gromadyan/OP%20ЦК.pdf

15. Міністерство цифрової трансформації України. Проєкт рамки цифрової компетентності бібліотечного працівника [Digital competence framework for librarians]. Дія. Освіта. – 2024. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://osvita.diia.gov.ua/uploads/1/9777-ramka_dla_bibliotekariv.pdf

16. Закон України Про бібліотеки і бібліотечну справу : прийнятий від 27 січ. 1995 р. № 32/95-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1995. – №7. – С. 45-52. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80>.

17. Закон України Про цифровий контент та цифрові послуги: прийнятий від 10 сеп. 2023 р. № 3321-ІХ. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3321-20#Text>

18. Стратегія розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» : схвалено розпорядженням КМУ від 23.04.2013 № 219-р. // Офіційний вісник України. - 2016. - № 26. - Ст. 1047.

19. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації» : від 3 березня 2021 р., № 167) / Верховна Рада України. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-p#Text>

References:

1. Soshyns'ka, Ya. (Eds.). (2023). Biblioteky - Khaby tsyfrovoyi osvity : praktychnyy posibnyk [Libraries - Hubs of digital education: a practical guide] / avtory-ukladachi: O. Bruy, T. Kozys'tka, H. Matsiyevs'ka, S. Moisyeyeva, I. Shevchenko; VHO Ukrayins'ka bibliotekna asotsiatsiya ; Proyektpidtrymky Diya. - Elektron. vyd. - Kyiv : VHO Ukrayins'ka bibliotekna asotsiatsiya [in Ukrainian].

2. Bondarenko, V. (2016). Mobil'ni dodatky v bibliotechniy praktytysi: zarubizhnyy dosvid ta vitchyznyani realiyi [Mobile applications in library practice: foreign experience and domestic realities]. *Tsentr doslidzhen' sotsial'nykh komunikatsiy NBUV. - Scientific works of the V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 43, 382-407. [Elektronnyy resurs]. - Retrieved from: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0000001684> [in Ukrainian].

3. Plakhtiy, A. (2019). Bibliotechni servisy elektronnoho uryaduvannya: zarubizhnyy dosvid. /A. Plakhtiy [Library services of electronic governance: foreign experience]. *Bibliotechnyy visnyk - Library Bulletin*, 4, 3-11. [in Ukrainian].

4. Yarema, I. (2022). Tsyfrovi komunikatsiyi yak instrument innovatsiynoi diyal'nosti publichnykh bibliotek Ukrayiny [Digital communications as a tool of innovative activity of public libraries of Ukraine]. *Ukrayins'kyy zhurnal z bibliotekoznavstva ta informatsiynykh nauk - Ukrainian Journal of Library Science and Information Sciences*, 10, 49–59. DOI: 10.3 1866/2616-7654.10.2022.269461 [in Ukrainian].

5. Politova, O.A. & Hryhorevs'ka, O.V. (2024). Informatsiyni produkty i posluhy universytet's'koyi biblioteky: ispans'kyy dosvid [Information products and services of the university library: Spanish experience]. *Naukovi pratsi Natsional'noyi biblioteky Ukrayiny im. V.I. Vernads'koho - Scientific works of the National Library of Ukraine named after V. I. Vernadsky*. 72, 41-57. [in Ukrainian].

6. Voskoboynikova-Huzyeva, O.V. & Tereshchenko, N.M. (2021). Vektory stratehichnoho rozvytku naukovykh bibliotek zakladiv vyshchoyi osvity Ukrayiny, Lytvy, Pol'shchi [Vectors of strategic development of scientific libraries of higher education institutions of Ukraine, Lithuania, Poland]. *Naukovo-pedahohichni studiyi. - Scientific and pedagogical studies*, 5, 145-160. [in Ukrainian].

7. Horban', Yu. & Haysynyuk, N. (2023). Tsyfrovyi mediaprostir suchasnoyi biblioteky zakladu vyshchoyi osvity: transformatsiya roli ta funktsiy [Digital media space of a modern library of a higher education institution: transformation of roles and functions]. *Tsyfrova platforma: informatsiyni tekhnolohiyi v sotsiokul'turniy sferi - Digital platform: information technologies in the socio-cultural sphere*, 6 (1), 32–42. DOI: 10.31866/2617-796X.6.1.2023.283937 [in Ukrainian].

8. Rzheus'kyi, A.V., Kunanets', N.E. & Dobrovol's'ka V.V. (2022). Informatsiyne obsluhovuvannya korystuvachiv bibliotek tekhnichnykh zakladiv vyshchoyi osvity Ukrayiny v umovakh karantynu ta voyennoho stanu: porivnyal'nyy analiz [Information service for users of libraries of technical institutions of higher education of Ukraine under quarantine and martial law: comparative analysis]. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiya - Library Science. Document Science. Informology*, 2, 57–65. – Retrieved from: <https://journals.uran.ua/bdi/article/view/263973>, <https://doi.org/10.32461/2409-9805.2.2022.263973> [in Ukrainian].

9. Makarova, M. (2024). Tsyfrovi projekty u bibliotechniy sferi Ukrayiny [Digital projects in the library sector of Ukraine]. *Tsyfrova platforma: informatsiyni tekhnolohiyi v sotsiokul'turniy sferi. – Digital platform: information technologies in the socio-cultural sphere*, 7,(1)1, 123-138. - Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dpitsca_2024_7_1_12 [in Ukrainian].

10. Politova, O.A. (2025). Vykorystannya tsyfrovyykh proyektiv bibliotek ta arkhiviv u protsesi pidhotovky fakhivtsiv informatsiynoi sfery: ohlyad dzherel [The use of digital projects of libraries and archives in the process of training specialists in the information sphere: a review of sources]. *Ukrayins'kyy zhurnal z bibliotekoznavstva ta informatsiynykh nauk - Ukrainian Journal of Library and Information Sciences*, 16, 260–275. [in Ukrainian].

11. Innovatsiyni bibliotechni naukovi resursy, tsyfrovi kolektsiyi ta servisy u rozvytku doslidnyts'koyi infrastruktury: analitychna zapyska [Innovative library scientific resources, digital